СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 65. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 20. марта, 1925. VOL. XXXIII. No. 65. Jersey City, N. J., Friday, March 20, 1925. THREE CENTS

Сотки людий згинуло в торнаді.

ШИКАГО, Илинойс, 18. марта. — Страшна вітруга навістила східну часть стейту Мезуре, полудневу частину стейту Илинойс та західну часть стейту Індіяни. Як обчисляють, жертви по всіх місцевостях, навіжених вітром, виносять коло 950 вбитих та півтора тисячі ранених.

Найбільше осіб мало згинути в місцевости Вест Френкфорд, Илинойс, де під румовищами повалених будівель мало згинути 350 осіб; в місті Принстовні, в Індіяні, де мало згинути коло сотки людий; в місті Де Сото, в стейті Илинойс, де теж мало згинути коло сотки; та в Париші в Илинойс, де число жертв подають на 75 вбитих та 422 ранених. Всі обчислення, відомо, зроблені прихапцем і вони не є докладні.

На допомогу околицям, навіженим торнадом, поспішили сейчас відділи Американського Червоного Хреста.

ДОС ПЛЯНУЄ ВІДДАТИ СПРАВУ ПРАВИЛ СЕНАТУ ПІД ВИРІШЕННЄ НАРОДА.

ВАШИНГТОН, 18. марта. — Віцепрезидент Злучених Держав та президент палати сенату в конгресі Чарлз Дос заповідає, що він піднесеться на другий рік до населення Злучених Держав за зміною правил нарад сенату. Він каже, що першим обовязком сенату є помагати урядови вести біжучі справи, а не перешкаджати урядови. Як таку справу буде можна винести до народа, сього не сказано.

СЕНАТ ПОКІНЧИВ СПЕЦІЯЛЬНУ СЕСІЮ.

ВАШИНГТОН, 18. марта. — Спеціяльна сесія сенату закінчилася нині о пятій годині сполудня.

Послідні години свого існування сенат посвятив дальшому затверджуванню номінацій, предложених президентом. Сенатори висказували своє вдоволеннє з висліду їх боротьби проти президента Кулиджа в справі номінації Ворена на уряд генерального прокуратора.

Без дальшої дебати сенат потвердив кандидатів, номінованих на становище амбасадора до Аргентини, Урагваю, та Парагваю.

ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ВИСОКИХ КОШТІВ ВИБОРІВ.

ВАШИНГТОН, 18. марта. — До сенату ввійшов протест проти виборів сенатора Тайсона з Тенесі, котрий мав видати на свої вибори від чверть до пів міліона долярів. Горожани просять сенат розвести над сими виборчими видатками сенатове слідство.

НАФТЯРІ БОРОНЯТЬСЯ.

ШЕЙН, Вайоминг, 18. марта. — Першим свідком в обороні проти нафтярів, винаймуючих федеральні нафтові терени, виступив нафтяр Синклер, один з арендаторів. Він зізнавав, що вся акція проти винаймуючих нафтярів се політичний маневр сенаторів.

СВАРКА МЕЖИ ЮНІЯМИ.

НЮ ЙОРК, 18. марта. — Межи юнією мулярів та плястерів на кількох будівлях в Ню Йорку прийшло до суперечки, котрої юнії робітники мають право накладати стукатуру на будівлі. Зі сварки прийшло аж до генерального страйку.

ВЕЛИКІ ПОЖАРИ В КУПЕЛЕВІЙ МІСЦЕВОСТИ.

ПАМ БІЧ, Флорида, 18. марта.— Пожар знищив тут Готель Брейкерс, як кажуть, найбільшу деревляну будівлю в світі, та ще кілька менчих будівель в його сусідстві.

Шкода виносить коло півтретя міліона долярів. Для вдержання порядку при огни треба було аж викликати війско.

БОРОТЬБА ЯПАНЦЯ ЗА ПРАВО СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 18. марта. — Перед Найвисшим Судом Злучених Держав ведеться тепер цікава справа одного бостонського Япанця Тойоти. Тойота подався о горожанські папери на тій основі, що підчас війни видано було в Америці закон, в котрій давано право горожанства всім чужинцям, що служили в американській армії або фльоті. Уряд спротивився горожаньству Тойоти на тій основі, що мовляв военний закон надавав горожанські права лишень тим чужинцям, які могли стати горожанами на основі іміграційних законів. Тойота на се каже, що военний закон зніс до певного степени постанову, забороняючу Азіятам ставати горожанами. Росправа ще не покінчилася.

СМЕРТЬ ЛЕТУНА.

САН АНТОНІО, Тексас, 18. марта. — Підчас воздушної катастрофи військового літака погиб один офіцир на місци, а його товариш вийшов з тяжкими ранами.

ПЕТРО ЯРЕМА

Петро Ярема помер.

Дня 16-го с. м. помер в Ню Йорку по довгій і тяжкій недузі відомий і діяльний український громадянин Петро Ярема, в 52-ому році життя.

Родився він в місточку Микулинцях, тернопільського повіта, в Галичині.

До Америки приїхав перед 20 літами і від того часу належав до Українського Народного Союза.

Покійний був дуже доброї вдачі і щирим українським патріотом.

Він був одним з тих, що зорганізували в Ню Йорку товариство Зоря і Українську Січ, котрі тепер є відділами У. Н. Союза. Товариство Укр. Січ вибрало було його двічі своїм головою, а таксамо два рази делегатом на конвенцію У. Н. Союза.

Покійний був щирим Союзовцем і свою любов для організації виявив найкрасше по конвенції в Боффало, Н. Й. Тоді по введенню реформи деякі Союзовці зачали агітувати проти своєї організації і шкодити їй, але Покійний з усіх сил старався їх переконати і побороти. Він по товариствах агітував, щоб не покидали своєї організації і переконував невдоволених реформою членів, що ся реформа була неодмінна для добра організації і членів. І богато поміг для доброї справи своїм щирим словом.

Він брав живу участь у всякій українській народній акції, а з окрема в усякій акції в Ню Йорку. Також завсіди щедро жертвував на українські народні цілі. Навіть приватним особам, котрі були в потребі, дуже радо і часто допомогав.

Всі знали його, яко чесного, роботящого і солідного, а притім дуже доброго і товариського чоловіка і тому його смерть оставила сердечний жаль в широких кругах українського громадянства.

Покійний був також дуже добрим і взірцевим батьком родини. Він оставив жінку вдову і пятеро дітий. Найстарша Иосефина, Иоанна, вдова в Ню Йорку талановита співачка, покінчила Барнет калледж в Колюмбійському університеті і тепер працює в медичному департаменті того університету. Кромі того ще осталась молодша дочка Софія і трох синів, Павло, Стефан, і Юрко. Всі вони покінчили або ходять до середніх шкіл (гай скул) в Ню Йорку.

Похорон Покійного відбудеться в суботу, 21-го с. м., о 10-ій годині рано з церкви св. Юрія при 7-ій улиці в Ню Йорку.

Земля Йому пером і Вічная Память!

ПІДПАЛ.

В Жидятичах під Львовом невідомий справник підпалив стайню господаря Петра Лучишина. Тому, що не було ні приладів до гащення вогню ні самої води — згоріла стайня з кіньми й худобою та господарським знаряддям. Згоріла теж клуня а з нею 2000 кг. збіжжа.

ЗАКИДАЄ УРЯДОВИ ЗАНЕДБУВАННЄ ЗДОРОВЛЯ ІНДІЯН.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — На зборах Американського Товариства для Оборони Індіян виступив др. Гейвен Емерсон, профессор публичного здоровля на Колумбійськім університеті та бувший комишенер здоровля зі закидом, що Америка не дбає зовсім за здоровля серед червоношкірих Індіян, наслідком чого смертельність серед них незвичайно висока.

Індіяни мруть головно через сухоти й трахому.

ДІСТАВ ПІВ РОКУ ЗА ПОБИТТЯ СИНА.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Діточий суд в Джамайці засудив Михайла Торценовича, котрий побив батогом свого 9-літного сина Виктора, на шість місяців тяжкої вязниці.

НАЙШЛИ КОСТИ ЛЮДИЙ ЗПЕРЕД 250.000 ЛІТ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. 17. марта. — Др. О. Ейбел, професор палеонтольоґії на університеті в Відни, виголосив на Ейльскім університеті відчити про важні відкриття костий передісторичних людий, які поробив австрійський уряд. Кости відкрито в місті Міхниці, в стейті Австрії.

ХОЧУТЬ ЗАКОНА ПРОТИ ПОДРУЖ МОЛОДЕЖИ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Велика лава присяжних суддів повіту Бронксу, розслідивши подружа молодежи, прийшла до переконання, що стейтова леґіслятура повинна ухвалити закон проти подруж занадто молодих людий. Лава порадила теж дати урядови три дні після вибрання лайсенсу на подружа, щоби уряд міг розслідити правдивий вік молодят.

ЗАКЛИКАЮТЬ АЙРИШІВ ВКЛАДАТИ ГРОШІ В ПІДПРИЄМСТВА В ІРЛЯНДІЇ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Кількох достойників римо-католицької церкви в Америці почало агітацію за тим, щоби американські бизнесмени вкладали свої капітали в підприємства в айриській державі. Для пропаганди сеї думки вони устроюють бенкети, на котрих ведуть агітацію за своїм пляном.

ЦІКАВІСТЬ ЇХ ЗРАДИЛА.

НЮ ЙОРК, 18. марта. — На приїзджаючім до сього порту корабли Комаягва відкрито 8 пасажирів, які перекрались на него без відома корабельного заряду. Вони вcіли на корабель в Гондурасі, в середній Америці, і вкривалися зручно через цілу дорогу; коли однак доїхали до нюйорського порту, їх закортіло поглянути на Статую Свободи. Тоді їх і переловили. Їх відставлять назад до порту, з котрого виїхали.

Ляхи нападають на литовську територію.

ПАРИЖ, 18. березня. — Тутешнє литовське посольство подало до відома аліянтам, що польська гранична сторожа перейшла литовську границю разом з відділом кавалерії, озброєним в машинові кріси, недалеко громади Сервінталь. Литовська сторожа, хотяй менша була і без машинових крісів, ставила опір. Польська сторожа і кіннота побідила і взяла в полон трох литовських жовнірів.

На другий день польська сторожа зажадала, щоби литовська сторожа опорожнила громаду Сервінталь і віддала Полякам, одначе Литовці відкинули се домаганнє, заявляючи, що виступлять оружно проти нападу.

Литовське правительство повідомило також Лігу Народів і зажадало від нього інтервенції.

КЕРЗОН ВМИРАЄ.

ЛОНДОН, 18. березня. — Бувший англійський міністер закордонних справ Керзон смертельно хорий. Кажуть, що вже виходу для нього нема.

ВЕЛИКІ АНГЛІЙСЬКІ ВОЗДУХОПЛАВИ.

ЛОНДОН, 18. березня. — Англія будує два великі военні воздухоплави, довгі по 700 стіп.

Вони будуть називатись Р-100 і Р-101. Будуть вони вдвоє більші від американського воздухоплава Лос Енджелес, який побудовано в Німеччині на зразок Цеппелінів.

КОРОЛЬ ЗДОРОВИЙ.

ЛОНДОН, 18. березня. — Британський король Юрій V. вже подужав і вибирається у подорож кораблем на полудне для скріплення здоровля.

ЛЕТУНИ.

ЛОНДОН, 18. березня. — Сюди вернулись англійські летуни з воздушної подорожі до Індії.

Вони пролетіли 17,000 миль, не направляючи по дорозі ні разу літаків.

АҐІТУЄ В АНГЛІЙСЬКИЙ СПОСІБ.

БЕРЛІН, 18. березня. — Консервативний кандидат на президента Німеччини др. Кароль Яррес їздить на агітацію за собою спеціяльним поїздом і промовляє до публики з плятформи поїзду.

НЕ ТРЕБА НОВИХ ПОДАТКІВ.

ПАРИЖ, 18. березня. — Французький парлямент не буде накладати нових податків, а тільки обітне видатки в буджеті більше як на півтора міліярда франків і сим робом зрівноважить буджет.

ҐЛОРІЯ СВОНВОН ВЕРТАЄТЬСЯ ДОМІВ.

ПАРИЖ, 18. березня. — Славна американська артистка образкових театрів Ґлорія Свонсон, вернувшись до здоровля по тяжкій недузі, виїхала нині до Америки, разом зі своїм чоловіком маркізом Генрихом де ля Фалезом.

ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ КАЙОМ.

ПАРИЖ, 18. березня.— З хвилей повороту бувшого французького премієра Йосифа Кайо до прилюдного життя заінтересувались його особою не тільки Французи, але і в других державах. Зокрема богато тепер про нього пишуть в Англії, в Німеччині й у Франції.

СТРАЙК В ДАНІЇ.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 18. березня. — В тутешньому металевому промислі заноситься на страйк, до якого виступить 50,000 робітників.

Страйк зачнеться імовірно завтра.

МОЛЯТЬСЯ О ДОЩ.

ЄРУСАЛИМ, столиця Палестини, 18. березня. — Наслідком довгої посухи в місті забракло води.

З уваги на те тутешні рабіни приписали день посту і молитви о дощ.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ВЕСНЯНИХ ЗАСІВНИХ РОБІТ.

КИЇВ, 28. БЕРЕЗНЯ. — Ґазета Більшовик пише:

Народній Комісаціят земельних справ України виєднав від Союзного уряду 3,300.000 карб. на закупно засівного насіння для незаможного селянства. Крім того на цю саму ціль відступив значні кредити Український Сільсько-Господарський Банк, в сумі 4,500.000 карб. Гроші ці вже вислано на місця і відбувається закупно не тільки насіння, а також худоби і мертвого інвентаря. Недавно прибуло з закордону 150 тракторів, які розділено вже по ґуберніям, в найблизчому часі ждеся з закордону партія сільсько-господарських машин і знарядів, закуплених для України.

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Принимається в Січни, Лютім і Марті

БЕЗ ВСТУПНОГО

СТАРШИХ МУЩИН, ЖЕНЩИН як рівнож і ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продовження Ювилейної Кампанії!

Вступайте в Члени Українського Народного Союза

СТАН НАРОДНОГО ШКІЛЬНИЦТВА НА УКРАЇНІ

(НА 1-ого СІЧНЯ 1924).

Статистичний бюлетень Центрального Статистичного Управління України, з 1. грудня 1924. ч. 23/79, містить збірні статистичні дані про стан народніх, або як вони там називають трудових шкіл на Україні на 1. січня 1924. Отже є це найсвіжійші відомости з сеї области.

На 1. січня 1924, було на цілій Україні 15.595 шкіл, менше проти стану з/1. січня 1923. на 2,210, або 12.4 %. Протягом 1923 р. закрилося 2,541 школа, нових було відкрито 331. Закривали школи головним чином через брак коштів (35.6 %), через плянове скорочення мережі шкіл (21.8%) через злиття кількох шкіл в одну (17.6%), через брак учителів (10.2%), через брак помешкань (9.8%), і инші причини. Найбільше закритих шкіл припадає на Катеринославську губ. (443), найменше на полтавську (233). Крім того в сільських місцевостях України начислено 276 шкіл тимчасово бездіяльних, що є „вірними кандидатами на закриття". Необслідуваних шкіл начислено. 333.

Статистичне обслідування обнимає 14,981 школу, або 96% всіх істнувавших на 1. січня 1924. шкіл. На 14,951 школу, що дали відомости про викладову мову, було шкіл: українських 9,876, російських — 2,743, жидівських — 189, українсько-російських і з-иншими мовами побіч української — 1,403, мішаних, без української мови — 296, в інших мовах — 444.

На селах школи з українською викладовою мовою становили 69.7%, більше проти попереднього року на 16.3%, з російською — 16.1%, менше проти попереднього року на 10.9%, українсько російські школи становили 9.1%, менше проти попереднього року на 6.3%, школи в инших мовах — 5.1%, більше проти попереднього року на 0.9%. Отже число російських шкіл значно зросло, коштом російських і російсько-українських шкіл.

Іншу картину представляють міські школи, що до викладової мови. Тут переважає російська мова, хоч ступнево процент українських шкіл з кожним роком збільшується. В 1922 р. українські школи в містах становили 23.8%, в 1923 р. — 25.0%, в 1924 р. 33.6%. Відповідно до збільшення українських шкіл, зменшується число російських і російсько-російських шкіл. В 1922 р. російських шкіл було 50. 1%, в 1924 р. — 42.8%, украінсько-російських шкіл було в 1922 р. 13.7%, в 1924 р. 9.9%. Найбільший процент становлять українські школи в містах на Полтавщині (60.5%) і Поділлю (55.3%), найменший на Донеччині (2.1%). Мало шкіл українських в містах на Одещині (14.-4%) і Катеринославщині (24.7%).

Майже половина міських шкіл (49.0%) є повні семилітки, шкіл трьохрічних було 25.3%, чотирьохрічних — 13.3%, переходові групи шкіл від нищої до вищої становили дрібну кількість—пятирічні 7.2%, шестирічні—5.2%. Натомість на селах переважає трьохрічна школа (71.0)%, чотирьохрічних шкіл було 22.6%, а повні семилітки становили всього 2.9%.

В 14.981-школах. які подали відомости про число учнів було: хлопців 994,342, дівчат — 506,21. разом — 1, 500.463. Отже дівчата становлять третину всіх учнів. Це число учнів становить приблизно 30% дітей у шкільному віці (8—11 років) отже коло 70% дітвори лишається поза школою, а коли порахувати дітей від 8 до 15 літ, маючи на увазі тип семилітньої школи, то процент позашкільних дітей очевидно значно збільшиться.

Учителів було в 14,963 школах 43,785, в тім мужчин 21,349, жінок — 22,436, отже жінки мають перевагу.

В містах на одну школу приходилось пересічно 271 учнів, 11:3 учителів, на одного учителя 24 учнів. На селах на одну школу приходилось пересічно 80 учнів, 2 учителі. отже на одного учителя 40 учнів, або майже в два рази більше, як у містах.

Під національним оглядом найгірше представляється шкільна справа на Донеччині і на Чернигівщині. Донеччина мала на 1,731 всіх шкіл всього 82 українські школи, а Чернигівщина на 1067 всіх шкіл — 625 українських, отже тільки трохи більше половини. Зле справа стоїть з українською школу також в більших містах. Київ на 105 всіх шкіл мав всього 30 українських, Харків на 61 шкіл — 14 українських, Одеса на 67 тільки 4 українських, Катеринослав на 34 також 4 українських.

А. В.

ГОЛОВНА ОСНОВА ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ

Один французький письменник сказав, що голос людського сумління є сильний, як голос грому або голос океану підчас бурі. Дорівнує йому щодо сили голос людського братерства, яке стояло за всіми зусиллями людий до поправи людського життя.

Запомогові орґанізації опираються власне на засаді братерства, на взаїмній помочи членів. Плян запомогової орґанізації досить простий. Громада людий лучиться в орґанізацію для спільної охорони. Вони постановляють складати правильні місячні жертви, щоби з них давати допомогу тим з поможи себе, що тої помочи будуть потребувати. Значить, в кождій запомоговій орґанізації одні люди складають жертви, а другі з них користають. Ті, однак, що жертви складають, знають, що як їх стріне нещасте, то вони теж дістануть поміч. Вони оплачують орґанізацію, щоби забезпечити собі й своїм родинам допомогу на случай нещастя. Вони платять на орґанізацію, бо знають, що без такої орґанізації вони на случай нещастя лишилибся без заратунку. Вони знають, що супроти нещастя, як супроти ворога, один у полі не воїн. Вони обіцюють помагати другим, щоби другі помогли їм.

Хто не розуміє сеї засади братерської допомоги, той не розуміє основи запомогової орґанізації. Хто жадає від орґанізації, щоби вона звернула йому вкладки, які він зложив за часи свого братства на посмертні запомоги, той не розуміє, що всі члени складають на заратунок родин тих з помежи себе, які померли. Такий член мусить бути розчарований, мусить чутися покривдженим, але винувати тут не орґанізацію, але винуватий тут він самий, бо він не пізнав ще як слід основ орґанізації. Людий таких не богато, але й тих, які є, треба освідомити, щоби й вони зрозуміли як слід основи запомогової орґанізації та почулися рівноправними братами великої братерської сімї, що називається запомоговою орґанізацією.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

Др. В. Залозецький.

ОБРАЗКИ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рахів (Рагово.)

Місто, але всетаки з виразною прикметою села. Колись воно було купелевою місцевостю, а радше літниском. Бували тут гості зі Східної Галичини й Буковини.

Часть місцевости на перший погляд відріжняється від решти — тут живуть Німці.

В одній з тих хат я замешкав. Господарі привичні до таких „кватирунків". Обслугують бездоганно своїх гостий.

Найбільше в цій місцевости цікавлять мене гуцульські типи. В неділю всі вони стоять на мості на ріці Тисі — дівчата й леґіні — в яскравім одінню. Тут міська ноша ще не нашкодила. Веселковими красками відзеркалюється їх одіння в сіро-зелених филях Тиси. Біліються ряди домів, на берегах темнозелені горби, що замикають долину, — це рямці образка.

То образ — а таки не так легко перенести його на полотно. Я переконався про це, коли я приглянувся мандрівному малярові. Він малює цей чудовий краєвид очима й розумом.

Здоровкаємося й між нами вивязується коротка розмова:

— Вже пятий раз сиджу тут, а не вдається мені... — каже він осміхаючись.

— Вірю вам. Відкіля ви?

— З Моравії.

По хвилі кажу я: — Воно не вдається вам, тому, що ви родом з Моравії.

— Як це так? — не розумію цього. Ми-ж маємо там не менше гарні народні одяги...

— Не сумніваюся, але ви знаєте цей край і людей за мало. Я не попрікаю вас за це, бо з тутешнім малярем було би зовсім так само в... Моравії.

— Чи не пояснили би ви мені цього докладнійше? — питається зацікавлений.

— Це не так легко пояснити. Може причина цьому така, що ви занадто далеко від етноґрафічного зацікавлення...

— Алеж я роблю це нарочно! — перебив він мені живо.

— А ви не повинні цього робити. „Етнографія" якраз повинна бути для вас чимсь самозрозумілим. Як довго так не є, все вам воно перешкодою буде в образі. Чи знаєте образи Малявіна? Малявін малює московську селянку без „етнографії", бо вона йому зайва — а всетаки кожен на перший погляд пізнає: так, то може бути лише московська селянка! дівчина! Може тайна міститься в цьому, що він малює її „з середним на зовні" — а не противно. А його середина, то частина московської народньої душі, таксамо як середина селянки, яку має перед очима.

Молодий маляр задумався.

— Але хай я вам не перешкаджаю моїми замітками в роботі — сказав я і подав йому руку на прощання.

Як я опісля вертав до хати здовж берега Тиси, мусів роздумувати над цією юпригодою. То склалося під впливом западаючого вечора. Він розвернув мені щераз перед очима цілу красу карпатського краєвиду. В палких красках западало вечірне сонце. Воно, наче розпалена металева куля, світило між темнечорними верхівями гір, що визначувалися на синавому небі. Від ліса віяв холодний легіт, що пахнув мохом і папоротями. На водах підшімалися мряки, наче прозірні серпанки вилися довкола скель.

Тоді почував я, що цей краєвид дорогий для мене не лише своєю чуттєвою красою. Моє почування для цієї землі містилося в чімсь близше невисказанім, що міститься в слові „батьківщина".

Ніякий мистець, поет, маляр або історик не в силі ввійти в душу народу, коли немає в нього цих почувань. Всі його труди даремні, бо він творить лише мертві, бездушні речі. І тому їх життя безмилосердно геть уносить вирвати із корінням.

• • •

Кваси-Билин.

Я встав раненько, щоби натішитися дорогою, що йде горі попри Тису. Подекуди звужуються стрімкі береги. По дорозі бачу деревляні хрести. Стоять понайбільше на роздоріжжах. Трираменний хрест, на горі з бляшаним дашком. Ісус, Марія й Іван також із бляхи. Вирізувані з дерева є лише мученичі прилади, окружені виноградною орнаментикою. Це не разить, що виконані примітивно. В них безсумніву багато більше смаку як у претенсійних „модерних" камінних хрестах.

Сьогодня торг у Рагові. Пізнати це по громадках селян, що гонять перед собою рогату худобу. Видно й жінок, що їдуть верхом. Одна з них вбилась мені в память. Їхала на коні стрімко, вузкою ґірською доріжкою. Сиділа випростована й обертала веретеном, що було прикріплене до деревляного сідла. Кінь ступав в дім обережно. Жінка не кермувала конем і не держала за віжки.

не сільський парубчак. Розпи-

По дорозі прилучився до метував мене багато про місто. Показалося, що він іще ніразу не був у місті — ба, що більше, він іще ніколи в свому життю не їхав залізницею... Тепер він має йти до війска. І радий був із цього, що вперше поїде „машиною", цебто залізницею. Дивувала мене наївність цього хлопця природи, що скакав поперед мене й підспівував мельодійні пісні. Нераз питаю сам себе, чи такі звичайні натури не є багато щасливійші, як люди з великих міст. У всякому разі вони не затратили ще штуки наївної (простої) радости...

В Квасах у церкві я счудувався. Дяк опроваджував мене всюди, але в цій простенькій деревляній церкві не бачив я нічо надзвичайного. Я спитав дяка, чи на церковному стриху нема яких старинностий. Дуже нерадо послухав він, щоби попровадити мене на гору. Я не хотів вірити моїм очам, коли побачив тут розпяття надлюдської величини. Здивувався тимбільше, бо я досі на моїй мандрівці не стрічав щось подібного.

Ґрупа складалась із трьох фіґур: Христос, Марія й Іван. Спочатку найправдоподібнійше були притулені до стіни, бо не були різблені округло. Фіґури примітивно помальовані. Найбільше зацікавив мене вираз голов. Щось зворушливого було в цих скривлених від болю лизях. Осягнув це артист дуже „примітиним" способом — іще всюди видно було сліди ножа: колода в дуже багато місцях була якнебудь обтесана, все вказувало на примітивну селянську роботу. В цілім виконанні було щось ґотицького, хоч ця ґрупа походила щонайбільше з 18-го століття.

Ця проста різьба, то живий доказ, що в мистецтві не важні матеріяли й технічне викінченне, лише зрозуміння мистецтва. Ще нині змагаємося за те, щоби представити справжній вираз. Тут я побачив, як звичайний селянський мистець (імені якого мабуть ніколи не довідаємося) зрозумів це, чого ми шукаємо десятки літ... Воно рівночасно навчало мене, що не ялось недоцінювати примітивне: в ньому нераз міститься здоровше як у найвизначнійших працях мистецтва, виконаного при помочі найбільше витончених засобів.

Переклав М. Ц.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Протест проти польських насильств.

В неділю, дня 15. марта, відбулося в Українській Галі в Філаделфії велике народне віче, скликане для справи положення українських земель під Польщею.

Вічем проводив громадянин Теодор Грицей, предсідатель Центрального Комітету Українських Товариств у Філаделфії, заходом котрого це віче було скликане. Секретарювали гр. Степан Слободян і гр. Дмитро Штоґрин. Предсідатель, отвираючи віче, подав до відома факт заснования сього Комітету та плян його діяльности.

Референтами були о. Денис Кульматицький, сотрудник катедральної церкви, й др. Лука Мишуга. В своїх промовах бесідники зясували положенне українських земель під польською кормигою та завзивали зібраних до складок на допомогу старому краєви. Бесідники закликали зібраних, щоби вони своїми жертвами показали, чи правдою є чутки, які пускають вороги нашого народа, що в нашім народі занепав уже дух боротьби.

Присутні на вічу громадяни ухвалили одноголосно отсі

Резолюції:

1. В справі страшного голоду на українських землях:

Марево страшного голоду зависло як над землями Великої України так і українськими землями під Польщею. Голодова смерть наших братів повинна заставити весь укр. загал в Америці до великої допомогової акції. Українці в Филаделфії дають початок тієї акції сегоднішним вічем і сьогоднішною збіркою та взивають весь український загал в Америці до негайної допомоги голодуючій Україні.

2. В справі політичних вязнів:

Ляцькі тюрми переповнені новими жертвами ляцького насильства. Груди наша хвилюється на саму згадку про це, а уста наші рвуться до грімкого протесту.

Проч з наїзниками Ляхами, честь і слава наших Борцям-Мученикам.

Та ще кращим доказом настрою, який панує в нашій громаді, були щедрі жертви, які посипалися на сьому вічу. Зложили слідуючі:

Вищиванюк Михайло $30.00; Дармограй Михайло 25.00; о. Кульматицький Денис 10.00; Грицей Теодор 10.00; Піхурко Ст. 10.00; Штоґрин Дмитро 5.00; Кирилюк Петро 5.00; Пеленський Іван 5.00; Барановський Мих. 5.00; Шеремета Дмитро 5.00; др. Лука Мишуга 5.00; Крутій Стефан 2.00; Рособович Николай 2.00. По одному долярови зложили: Самбір Михайло, Чучман, Кошко, Коложік, Парошко, Онисик, Дьорка, Гаврилюк, Н. Кокура, А. Максимів, М. Мочернюк, Маковська, Дикан, Плетеницький, А. Рибакова, М. Рибак, А. Шелева, К. Цитлик, Мандюк, К. Угорчак, Диклон, Василців, М. Кокойза, Я. Іван, Корван, Боднар, Павлюк, М. Косців, М. Коба, М. Чопик, Ю. Ґораль, А. Монастирська, Е. Якубович, др. С. Демидчук, П. Мельник, Д. Кобильник, Заболотний, Мих. Коцюк, М. Семенюк, С. Курко, І. Найда, І. Хмелик, Ф. Пукис, Ю. Шкодин, П. Мущинка, С. Мусій, І. Волянська, Р. Атанас, П. Ригулик, М. Чуринко, И. Білінський, М. Бойко, І. Шпикула, О. Ланьош, І. Ковтун, І. Шандровський, С. Слободзян, И. Мудрий, М. Клапко. Дрібними датками зложили $36.36; разом зібрано $212.36.

Жертви призначено на поміч українським політичним вязням під Польщею.

Замикаючи віче, предсідатель гр. Т. Грицей закликував до видержання в боротьбі за свободу рідного краю та пригадував Філаделфійській громаді, щоби вона взяла громадну участь в традиційнім святі в честь Тараса Шевченка, яке відбудеться заходом того самого Комітету в суботу дня 21. марта о 8. годині вечером в Українській Гали.

Присутний.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться 22. марта в гали церковній в першій годині по пол. Проситься всіх, щоби прийшли на сей мітинґ, бо суть важні справи до вирішення.—Ст. Медвідь, предс.; Мих. Гнатів, секр.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РЕФОРМА КАЛЄНДАРЯ

Вже віддавна підносилися голоси за реформою календаря, вже перед війною виринали проекти за введенням одної календарної системи для цілого цивілізованого світа. Та всі реформаторські спроби в першу чергу зустрічали опір конфесійних чинників з огляду на те, що поодинокі календарі системи тісно звязані з вимогами релігійного культу. Навіть европейський календар (григорiянський), загально уживаний в практиці, виказує помітні недостачі. Особливо нерівність днів у місяцях (з яких одні мають 30 днів, другі 31, а навіть 28 (лютий), чи 29 в переступному році) становлять перепону в регуляції праці і відпочинку.

Справою реформи календаря одного для всього цивілізованого світа занялась тепер Ліґа Народів. Календарна комісія Ліґи Народів розпочала дебату над реформою календаря. Досі вплинуло кілька проектів реформи календаря. На основі одного з них рік мав 365 днів (в переступному році 366) і ділиться на 12 місяців по 30 днів. Решта 5 чи 6 днів є святом відпочинку, коли припиняється платність векслів, податків і т. і. З метою нагородити такий довгий відпочивок, пропонується перенести відповідну скількість свят на неділі, так, щоби в році було забезпечених 300 днів праці.

Другий проект ділить рік на 13 місяців по 28 днів, що дасть разом 364 дні в році. Таким чином до свята Нового Року додавалось би один або два дні, які не входили-б у календарну реформу.

Як ставляться до сих реформ поодинокі релігійні й віроісповідні орґанізації з огляду на те, що зміна календаря глибоко зачіплює релігійне життє, змінюючи уклад святочних днів?

Ватикан іде вповні на зустріч календарній реформі, заначуючи у своїй відповіди: 1) що не добачує суперечности з доґмами церкви, якщо свята були-б перенесені на інші дні; 2) що згодився би на зміну відносно устійнення Великодня; і 3) що католицька церква згодилась би на зміни в укладі тижня.

Анґлійська і православна церква загально заявили свою згоду на деякі календарні зміни. Жиди застерігаються проти зміни 7-дневної системи тижня й обстоюють святковання суботи яко свята відпочивку.

Третій проект передбачує зміну системи тижня з тим, що замісць 7 днів тиждень мав би тільки 6 днів, в тому 5 днів праці і один день відпочивку. Сю зміну основують автори проекту нервовостю й вичерпанням новітньої людини. Се зрозуміли вже подекуди і завели т. зв. анґлійську суботу. На основі сього проекту тиждень мав би 6 днів, а місяць 30 днів по 5 тижнів. Конець року мав би 4 до 5 днів, що не входили-б у календарну рахубу.

Очевидно, всі ті зміни находяться в стадії проєктів, та не підлягає найменьшому сумніву, що загальна календарна реформа мала-б особливо важне значінне для нас, бо вивела би нас зі сліпої улиці календарного роздвоєння.

Виділ Українського Демократ. Клюбу повідомляє всіх члениць і членів, що

ПЕТРО ЯРЕМА

член Укр. Демократ. Клюбу, по довгій і тяжкій недузі упокоївся у понеділок, 16. марта. Похорон — відбудеться —

В СУБОТУ, 21. МАРТА С. Р.
о годині 9-тій ранком
з церкви св. Юрія E. 7th Street, New York.

Обовязком нашим віддати послідну прислугу бувшому членови. 64-65

Виділ Укр. Демокр. Клюбу.

ДО УКРАЇНЦІВ З ЧЕСНИК.

Польська окупаційна влада увязнила була 6 молодих Українців з Чесник, рогатинського повіта, і держала їх пів року в тюрмі.

Їм закидувано „державну зраду" на основі 85 §. к. к. Коли вони перемучились пів року, випущено їх на волю, але обжалувано ще на основі 285 §.

Тепер вони мають стати перед судом, але не мають засобів на оборону, бо останні гроші видано на поміч їм в тюрмі.

З уваги на їх товариші і приятелі просять односільчан в Америці, щоб подали їм грошеву допомогу.

Листи і грошеві посилки адресувати:

STEPHEN YASTRIB
60 — 3rd Ave., New York City.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Юнія колійових робітників отворила недавно свій 15-тий банк в стейті Вашінґтон? Се новий здобуток ощадности сих людий. Чи Ви знаєте, що причина виборности турецьких циґареток Гелмар лежить у високій якости чистого турецького тютюну в Гелмар?

Потреба Дитини

Вісім з кождих десять дітий мають або мали слабі кости або якусь иншу форму злого віджимлювання і потребують та повинні мати рибячий олій кождого дня в формі

SCOTT'S EMULSION

Він є приятель дітий, поживне лікарство яке будує їм силу. Воно є повне вітамін, котрих потребує натура в запевненню сильних костий і зубів. Давайте Вашим дітям Scott's Emulsion.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 24-55

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Нюарк, Н.-Дж. — Щоби не забирати дорогого місця в час. Свободі, хочу начеркнути кілька ярких слів за українське життя міста Нюарку Н. Дж. Можливо нема такої української колонії в Америці, щоби було так досить партій, церков як в нашім місті. Через то терпить загально громадянство, бо не має де зійтись разом та зарадити лихови, бо праця народня заспана, хиба декотрі товариства працюють, но з тої роботи немає хісна для загалу українського. Щоби якось тако зарадити лиху, зорганізувалось товариство американських горожан під назвою Українсько-Американського горожанського Клюбу, в якім є поверх 150 членів. Но не річ в тім, але се товариство має за задачу помагати Українцям вибирати папери перші та другі, та старається за всяку ціну купити дім, в якім можнаб сходитись, учитись та працювати для добра загального українського. Можливо таким способом дасться зорганізувати українство разом та купити або побудувати порядний народний дім, за яким обстоювано давнійше.

Щоби зорганізувати всіх Українців разом, сей Клюб старається, щоби кождий Українець чи Українка були членами сего Клюбу, який не втручується в жадне партійне ані в релігійне переконання. Тому коли всі Українці вступлять в члени, так тоді повстане народний дім. — Щоби започаткувати таку роботу з успіхом згаданий Клюб скликує віче, на якім буде говорити майор міста Мр. Фред. Брайдебах. Так запрашаемо всіх прийти на се віче. Рівнож запрашаємо гостей позамісцевих о участь. Так думаємо, що другим разом повідомимо загал український о дальшім ході української роботи в Нюарку.

Клюбовець Укр. Амер. Гор.

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ НЮАРКУ, Н. ДЖ.
В ВІВТОРОК, 24. МАРТА 1925 о годині 7.30 вечером
відбудеться
МАСОВЕ ВІЧЕ
в Укр. Робітничій Гали
57-59 Beacon St., Newark, N. J.
на якім будуть говорити
майор міста Нюарку, Н. Дж.
HON. MR. FRED. BREIDENBACH
та другі визначні американські і українські бесідники.
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.
Громадяни: — Перший раз майор міста являєсь на таке українське віче, та яросимо явитись громадно на се Віче, та привитати господаря пів-міліонового міста Нюарку, Н. Дж. Звеличайте присутність його та не завстидаймось, що і ми Українці потрафимо пошанувати його. Репортери американських часописий будуть присутні. 65-6
Комітет Укр.-Ам. Гор. Клюбу.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

164.
Питсфілд, Месс.

Подаю під розвагу делегатам У.Н.С.:

1. Свобода повинна виходити на 6 сторін без різниці як у свято так і у неділю.

2. Свобода повинна поміщувати діточі жарти, значить „фони" для дітей; то таким способом діти будуть мати ліпшу охоту до читання нашого часопису.

3 Свобода повинна давати трохи більше історії про давні часи, як то наші люди проживали давно під ляцьким і московським ярмом.

4 .Свобода повинна поміщувати наших героїв портрети, котрі відзначилися посвятою й працею для українського народу і для неньки України.

5. Щоби кождий член У.Н.С. платив місячно більше пять ц., а ті гроші, щоби були ужиті, що місяця на рідну школу в Галичині.

6. Котрий член постарається приєднати 25 членів до У.Н.С., то такому членови повинні дати памятку, або відзнаку, або яку другу річ.

7. Котрий член сам постарається заложити пять нових відділів до У.Н.С., то він має за то бути увільнений від членських вкладок.

8. У. Н. С. Повинен купити Фарму для сирід і для калік і для тих старих членів, котрі на старі літа не будуть мати де голови склонити, то повинні бути приміщені на тій фармі враз зі сиротами.

9. Котрий член платить до У. Н. С. через 15 літ, то такому членови повинносся звернути половину з його гроший, котрі він уклав до У.Н.С.

10. Повинен кождий член приєднати найменьше двох нових членів на рік до У.Н.С. і до місцевого відділу.

11. Що до календарів, то щоби були й надалі по 30 цнт. як і минувшими роками, а гроші з календарів мають бути ужиті на сиротинську фарму.

12. Кождий член, котрий дістав часопись „Свободу" то повинен в домі своїм читати на голос, так, щоби і другі чули, що робиться у світі. Таким способом ми можемо набути більше членів до У.Н.С.. Затим бажаю усім делегатам У.Н.С. доброго гаразду.

Петро Шульган.
член від. 150.

165.
Оборн, Н. Й.

Від самого початку, я сліджу всі проєкта, в котрих члени висказують свої думки, в який спосіб поліпшити свою організацію У.Н.С., Я від себе проєкт подаю, чи не булоби добре, аби в кождім відділі був вибраний оден, або два організатори щоби ходив по хатах і наклекав наших Українців до У.Н.С. Так само і діти. Єсли вже старий не може стати до У.Н.С. то хотьби свої діти дав записати до Союза. Я знаю, що по чужих організаціях ходять аґенти і силують. З наших Українців ніхто не знає, котрий не стоїть в У.Н.С., що У.Н.С. є найтаньша і найщиріша організація для нашого українського народу! Такий організатор, котрий буде робити ту роботу, може дістати, якийсь презент від У.Н. С. От возьмім Робітничий Союз, кілько він має таких організаторів і кождий організатор старається, аби він був висший і ходить по хатах і просить і люди вписуються. Бо богато таких людей є, що він ще нігде не стоїть, а прийде до него свій чоловік, і витлумачить йому в його мові і той дає ся записувати. Такий організатор єсли придбає нарік найменше 20 до 30 членів, може дістати, якийсь презент.

2. Як дитина стоїть в Союзі до 18 літ а потім переходить на повного члена, та дитина повинна мати якийсь опуст яких 50 цнт. на місяць.

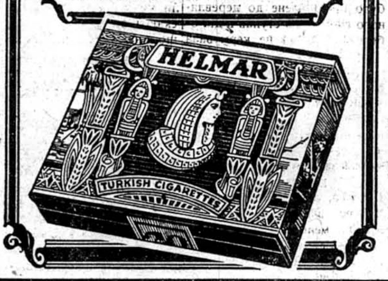
І довас кличу, всіх Українців: впишуйте свої діти до У.Н.С., а ваша дитина не буде забувати про свою організацію і за свою мову, і за свій нарід. Най розвивається У.Н.С., український нарід нехай памятає за свою найголовнійшу організацію на американській землі.

Максим Денега.
член від. 283.

ПИТАННЄ—
Курця
звичайних цигареток
Чи не тяжше курити турецькі цигаретки, як інші?

ВІДПОВІДЬ—
Курця
Цигареток Гелмар.
Ні. Турецький тютюн горить природно, тому куриться легко і холодно.

Турецький тютюн найліпший і найдорожчий на цигаретки. Цигаретки Гелмар коштують трошки більше ніж звичайні, бо вони містять лише чистий турецький тютюн без жадної домішки.

166.
Перт Амбой, Н. Дж.

Читаючи проєкт 77. в ч. 51 з 4-го марця, в котрім заступник дел. з від. 367 накидується на делеґато з Перт Амбою, що той мусить бути бизнесмен, , або римо-католик, , тому, що вніс проєкт, щоби конвенцію відложити на 27. квітня, я яко дел. від 155 проєкту сего не писав, лише писав його відділ, і писав то, о уважав за відповідне, Знаю, що з Перт Амбою їде трех делеґатів і жаден з них не є римо-католик, ані бизнесмен, а тільки робітники Українці і добрі Українці. Дуже мені дивно, що в нашім народі знаходяться люди, що не можуть прочитати проєкту без накидування ся на людей і їх характер. Тут мушу зазначити, що инші народи гордяться своїми бизнесменами, а наші на жаль уважають їх, яко людей найнекомпетентних навіть до заступництва членів на конвенцію. Мусимо признати, що У.Н.С. зорганізували лише старі бизнесмени. І нині знаю в своїй місцевости бизнесменів, які працюють щиро на користь У.Н.С. і взагалі дбають о добро і розвій українського народу.

Вкінці даю під гадку Впов. делегатам, а особливо статутовій комісії, щоби взяли під увагу §. 237. В сім параграфі є виразно написано, що член, коли підвисше суму обезпечення тим самим тратить всяке право до якого був управлений і по просту стає новим членом. Сей параграф треба конче поправити.

Всім Впов делеґатам і делеґаткам бажаю доброго успіху, а особливо єдности і згоди бо згода будує, а не згода руйнує.

Мих. Чумер, дел. від. 155.

167.
Норт Тонаванда, Н. Й.

Прошу взяти під розвагу тих пару точок, які я подаю:

1. Конвенція, щоби відбувалася, що чотири роки.

2. Що до сиротинця, то конвенція повинна зайнятися тим, щоби ввійти до порозуміння зі сиротинцем у Филаделфії, до наші Сестри Василіянки належуться ліпше, що до виходу сиріток в українськім дусі.

3. Орган Свобода, щоби виходила на далі денником в побільшенню на 8 сторін, а в неділю видавати т. зв. „Сондей пейпер" для молодіжи, котра розтрачує богато гроша в користь чужих.

4. Деякі проєкта суть, щоби давати календарі книжкові, як дарунок річний членам У.Н.С., і є за тим, щоби на далі позістали за оплатою, як до тих час, а натомість видавати календарі стінні, як дарунок річний членам У.Н.С. як роблять иньші асекурації.

5. Щоби У.Н.С. завів 20-літну полісу, як для старших, так і для молодших.

6. Щоби У.Н.С. заснував позичкову касу, на перший морґеч у відділах, а відділовий уряд мавби збирати процент і капітал і відсилати до головної каси У.Н.С., бо кілько морґенистів збогачується нашими грішми.

7. У.Н.С. повинен помагати в закладанню народних українських шкіл при відділах, де є місцевости, де закладають якісь незалежні школи і вичують діти на яничарів, та зрадників.

8. Щоби уряд У.Н.С. на жадання відділів міг висилати бесідника на устроєння віча, по менших громадах, де каса не вистарчає на оплачення коштів бесідника, щоби ті кошта оплатила каса У.Н.С.. То єсть конечно потреба, бо нарід спить мертвим сном, а не ма кому збудити, бо де ся сіє, там родиться, бо можна взяти примір з тих громад, а де суть часто бесідники, там і народна робота іде вперед і суть ділні відділи.

На закінченне желаю делеґатам щирої праці і доброго успіху.

Антін Федорович.
член від. 257.

168.
Когус, Н. Й.

Піддаю під розвагу:

1. Щоби конвенція ухвалила, аби наші члени старші мали де своє життє перебути спокійно і по наших членах діти сироти, ті, що цілком не мають, як і при ним бути, повинна конвенция вагляднити справу закупна землі і побудувати дім, на що можна якийсь малий фонд заснувати.

Що до нашої дітвори і школи то конче треба щось зарадити, щоби вибрати шкільну комісію а ся комісія малаби нагляд над школою, бо наші діти винародовляться, єсли ми подбаємо, а це залежить від У.Н.С., котрий мігби мати надзір над відділами і їх дітьми.

3. Що до нашого уряду У.Н. С., то вони урядували добре, але є тої гадки, добре булоби вибрати когось із нових, та молодих людей, щоби У.Н.С. не зістав колись без відповідних людей, бо до тепер було вибирано тільки старших, а молодші позаду.

4. Що до часописи Свободи, то повинна бути побільшена хоть на 6 сторін.

5. Що до календарів, то раз в рік кождий член повинен отримати, яко презент.

6. Конвенція повинна відбуватися, що 6 років, бо великі кошта.

7. Що до наших членів, що вже довгі літа стоять в організації, вони повинні дістати, якусь премію, по 15 або 25 літах, належання до У.Н.С..

8. Що до дітей, то треба дати їм якусь премію, або що лучше, якусь діточу часопись. При [...] тка". Діти, котрі уміють читати тішилися сим, а родичі казали, що ся ґазетка від нашої орґанізації. Тож вне і дитина навчилась знати і памятати про нашу орґанізацію У.Н.С.

Стефан Палка.
від. 57.

Щаслива є Мати коли Дитина здорова.

Затверджене нищить діти. Застановіть його половиною лижочки з Dr. Caldwell's Syrup Pepsin.

Не треба довгої практики у вихованню дітий щоби зрозуміти, що відпадки корму повинні сейчас відійти з ситими і кожда інтеліґентна мати зважає дуже на столець дитини.

Дитина в перших літах життя повинна іти на столець два або три рази в 24 годинах, пізнійше раз або два. Менше як се скоро спричинить болі, обложений язик, неприємний віддих та неспокій. Коли показуються сі познаки, сейчас дайте половину лижочки Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, а познаки уступлять в пару годинах.

Тут маєте ідеальну лексативу, відповідну для родини, котра ділає лагідно і без болів, дуже приємна при уживанню і не має в собі жадних наркотиків чи опіюм. Давайте половину лижочки, після літ, на затверджене, здуте, утрату апетиту, ґази, вертаннеся, та підчас горячки і захолодження. Ви будете вдячні, побачивши свою дитину сплячу натурально без уживання якого небудь опіем на спанне.

Уживайте його сами і давайте його другим членам родини. Тоді буде меньше слабости, меньше неприсутности в школі і роботі. Коли побачите як Dr. Caldwell's Syrup Pepsin ділає на Вас, кинете на бік всякі піґулки, порошки, соли і другі препарати в роді цукерків. Средство як се, котрого продаєся 10 міліонів бутельок річно, найбільша розпродаж у світі, мусить мати висшу вартість. Ми ґарантуємо його або звертаємо ваші гроші.

КУПОН ДАРОВО ОКАЗОВОЇ БУТЕЛЬКИ.
Суть люди, котрі бажають вперед попробувати товар заки його куплять. Такі нехай витнуть сей купон, припшилять своє імя і адресу і вишлють те все до
PEPSIN SYRUP COMPANY,
Monticello, Illinois
а дістануть даром бутельку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, оплачену почтою. Не залучайте почтових значків. Те все даром.

169.
Сейр, Па.

Прошу шановних делеґатів взяти під увагу моїх пару проєктів:

1. У.Н.С., щоби остав на слідуючі роки, коли викажеться своєю щирою працею.

2. Щоби конвенція відбувалася, що 4 роки в Джерзи Ситі, бо тим зменьшиться конвенційні видатки.

3 Часопись Свобода, щоби виходила на 6сторін друку.

4. Щоби У.Н.С. не підпомагав сиротинця в Филаделфії, як уряд сиротинця не викаже перед українським народом, скілько сиріт робітничих утримується в сиротинци і в якім році приняли їх, а з тим імя і назвиско.

5. Вибрати уряд до закупна землі і будови сиротинця.

6. Гроший з У.Н.С. на будову сиротинця не вживати, бо ми можемо пошкодити самі собі, Сиротинець У.Н.С. мавби збудуватись таким способом: Кождий відділ У.Н.С. мавби офірувати найменше 50 дол., а ще можна роздобути через представлення, балі, пікніки, хто що може владити. Зробім пропаґанду по відділах. Котрий відділ більшу суму вишле, до року 1926, той відділ осягне найбільшу славу і золотими буквами випишеться всіх добродіїв на пропамятній таблиці в сиротинці.

Братя делеґати, роботу начніть, сирітську недолю, між собою рішіть, нещасних сиріток скоро приютіть!!!

Желаю делеґатам доброго успіху.

І. Г. Цибульський.
член від. 236.

170.
Фреквил, Па.

Піддаю ще кілька своїх конвенційних проєктів під розвагу.

Шановні делеґати, як поїдете на 16 конвенцію, ви повинні добре застановитись над тим першим проєктом д. Мурашки, щоби У.Н.С. мав свій власний сиротинець. Сю важну інституцію повинні делеґати ухвалити. Я раджу, що можна ухвалити бо се річ добра. Нехай У.Н.С. дасть 40,000 дол.,, а решта податок можна наложити на кождого члена. Делеґати повинні наконвенції, се ухвалити, щоби кождий член дав по 2 дол. на рік. Це би не був жадний тягар на У.Н.С. касу, і як я думаю, то і не бувби жадний тягар на членів, бо два доляри на оден рік, то не булаб така кривда, на одного члена, бо не оден піде на забаву, то оден з другим не жалує і стратить більше, як два доляри, а на таку ціль, як на сиротинець не є за богато на одного члена два дол. на рік! Кождий собі може подумати, що днесь побудувати добрий сиротинець, то буде дуже солоно коштувати, а ще в такий дорогий час, а союз, ще не має таку сильну касу, щоби за Союзові гроші побудувати сиротинець.

2. Таксамо я попираю проєкт д. Капітули. „Ендавмент полісі" Се є добрий проєкт. Єслиби сей проєкт ввійшов в життя, то У. Н.С. числивби десятки тисяч членів більше.

3. Діяльність наших редакторів є дуже добра; їх би треба на далі лишити, а можливо може вони будуть жадати якоїсь підвишки, то треба ї м дати.

4. Таксамо попираю д. Н. Никорчука, не ухвальте на старий край суми гроший бо нам край нічого не поможе, а дбаймо про себе більше тут в Америці, щоб наші діти мали більше просвіти, щоб вони могли бути колись урядниками У.Н.С.

5. У.Н.С. повинен давати календарі членам своїм коштом. Тоби не була така дуже кривда для У.Н.С.

6. Делеґати повинні ухвалити на конвенції орґанізаторів, щоб кождий стейт мав свого орґанізатора. Це булаби дуже добра річ.

Так само булаб добра річ і я попираю дел. Галушку, що коли делеґат буде спав на конвенційній сесії, то такого делеґата вигнати до дому, нехай дома спить і також не заплатити денної дієти.

Тепер бажаю всім чесним делеґатам, і урядникам, нехай їм подасть Господь здоровля і щастя і найліпшого успіху.

Василь Загібайло.
член від. 365.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.! ПОЗІР!
СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ
ЗА ЗАХОДОМ ЖІНОЧОГО Т-ВА „ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ" И „ЖІНОЧОЇ СІЧИ ІМ. ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ
— відограється —
прекрасну штуку в чотирох діях М. Підвисоцького
„В ТЕНЕТАХ"
В СУБОТУ, ДНЯ 21-го МАРТА 1925 РОКУ
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.
Родимці! і знов з витягненою рукою просити приходиться: Поможіть нашим інвалідам і нещасним сухітникам в краю. Вони числять на нас, на наше співчуття і патріотичність. Не заведім їх в надії і поспішім з щедрою жертвенністю. Прибудьте численно дня 21. марта, а сповните обовязок зглядом тих, котрі на жертвенник Вітчини життя свойого не вагались покласти.
За жіноче Т-во О. Н. І.: С. Абрагамовська
За Т-во Січ ім. О. Б.: К. Шутаківна.
62,4,6

Театр Укр. Нар. Дому при співучасти М. Машир і М. Карлаша
відограє оперету в трох діях — по Кухаренкови — муз. М. Лисенка
„ЧОРНОМОРЦІ"
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-го МАРТА С. Р.
в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк.
Початок о год. 8-ій вечером. — Вступ: $1.25, $1.00 і 75 цнт.
Головні ролі відіграють:
Кабиця — п. М. Карлаш; Цвіркунка — пані М. Машир; Маруся — пані П. Тро[...]
П. Ділов; Тупиця — п. П. Гурський; Ілько — п. Д. Якубенко і прочі.
Козаки, дівчата, народ.

ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ — ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ
„Вій"
фантастичну оперету з апотезом виставиться
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-го МАРТА С. Р.
По можности проситься дітий не брати.
З огляду на великі грошеві витрати в виставленню сих двох оперет ціни місць підвисшено.
В виставах візьмуть участь найліпші артистичні і співучі сили. Проситься всіх любимців театру до найчисленнійшої [...]

ШИКАҐО, ІЛЛ.! ПЕРШИЙ РАЗ НА СЦЕНІ! ШИКАҐО, ІЛЛ.
Старанием Спів.-Драм. Тов. ім. М. Лисенка, буде виставлена нова драма в 4-ох діях, 5-ох відслонах, з живим образом
В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ
написав Степан Мусійчук (при співучасти Д. Атаманця у сценічнім укладі). Штука основана на тлі боротьби Укр. Січових Стрільців з Ляхами 1918 р.
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-го МАРТА, 1925 РОКУ
в Українській Гали при Оклей і Райс ул., Шикаґо, Ілл.
Початок о 7-ій вечером. Вступ $1.00, 75 і 50 ц., діти 15 ц.
Українці Шикаґо і околиці! Приходіть чисельно на се нове представлення а тут побачите живий образ ляцьких знущань і пімсту над ними. Побачите хоробрість Січових Стрільців і щиру жертвенність матери. В штуці бере у[...]

ПОЗІР! — ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

В 64-ті роковини смерти Тараса Шевченка

— відбудеться —

Заходом Центрального Комітету Укр. Товариств у Филаделфії

В СУБОТУ, 21. МАРТА 1925 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

849 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

Початок точно о годині 8-ій вечером.

На отсей Концерт запрошується всіх Земляків Филаделфії і околичних Громад.

ПРОГРАМА.

Часть І.

1. Діточа присяга, сценічний образ укр. шкільної дітвори, під проводом .... пані Ю. Зволинської
2. Привітне слово: виголосить .... о. М. Кіцан
3. Кумановський: Вязанка народних пісеть відспіває міш. хор a capella
4. Я. Степовий: Ой поля, ви поля, барітонове сольо в супроводі фортепяну, відспіває Гнат Палажій
5. Т. Шевченко: Розрита могила, діточа декламація ....
6. Федькович-Нижанковський: З окрушків, на мішаний хор приладив о. В. Держирука, відспіває .... мішаний хор a capella

Часть II.

1. Святочна промова: виголосить .. .. др. Л. Мишуга
2. Січові вправи дітий, при співі і музиці, під проводом В. Титанича
3. Ф. Колесса: Народні Пісні, відспіває .... мішаний хор a capella
4. Т. Шевченко: Посланіє, віддеклямує .... Дм. Штогрин
5. Шевченко-Лисенко: Гетьмани, барітонове сольо в супроводі фортепяну, відспіває .... Гнат Палажій
6. Чайченко-Січинський: Дніпро реве, мішаний хор в супроводі фортепяну. Барітонове сольо відспіває .... Гнат Палажій

Дірігент хору **Евген Якубович.** Фортепяновий супровід обняв **Леонід Сірє. Мішаний хор Музично-Співацького Т-ва у Филаделфії.** 65

ПОЗІР! — РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Український Хор

В 64-ту річницю смерти великого укр. пророка ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА устроює представленнє написане Т. Г. Шевченком

НАЗАР СТОДОЛЯ

В СУБОТУ, 21. МАРТА, 1925 Р.

В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛИ

575 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

Початок о 7.30 вечером.

ВСТУП 50 центів.

ПРОГРАМА:

Вступне слово .... М. Січинський
Заповіт .... Хор
Відчит про Шевченка ... п. А. Кошець
Представленнє, вечерниці і танці.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Хима Кичатий .... М. Яцула
Галя, його дочка, п-на С. Клодзінська
Стеха .... Н. Сорофей
Назар Стодоля .... Д. Братусь
Гнат Карий .... В. Батрак
Хазяйка .... К. Гнатків
Староста .... І. Байдак

Просимо усі хвальні Товариства і Братства узяти участь. Як також кличемо усю нашу громаду до численної участи і віддання поклону незабутному Генієви Т. Г. Шевченкови. Прийдім усі та послухаймо відчиту про Шевченка з уст п. А. Кошеця 64-5

ПОЗІР! — ПАСАЙК, Н. ДЖ.!

Стараннєм Укр. Кат. Парохії св. О. Николая в Пасейку відограється театр. представленнє

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

Перша укр. оперетка у 3-ох діях Ів. Котляревського, муз. М. Лисенка.

В СУБОТУ, 21. МАРТА 1925 Р.

В ГАЛИ ШКІЛЬНІЙ

212 President Street, Passaic, N. J.

Початок о годині 7.30 вечер.

Вступ 50 ц., діти в шкільнім віці 15 ц.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Наталка .... п-на А. Шипош
Горпина Терпелиха, Наталчина мати, ... п-на А. Ящишак
Петро, Наталчин коханець .... п. Й. Живіцький
Микола, родич Терпелихи, бурлака .... п. В. Пеленський
Гетерваковський, возний .... п. Й. Клюшник
Макогоненко, сільський виборний.. .... п. В. Лещишин

Естрада і акомпаняменг фортепяна під проводом п. Евгена Королишин.

Українці, Браття і Сестри!

Неоминайте нагоди побачити і почути так гарної штуки як Наталка Полтавка; най нікого з нас не бракне на тім представленню, приходіть самі і кличте своїх знакомих. Весь дохід з представлення призначений на нашу українську школу.

64-66. **Комітет**

ПОЗІР УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

Українська Школа на Вест Сайд, 332 W. 43 ул., межи 8 а 9 Евню розпочинає другий курс діточої науки. Принимаємо нових дітий до першої і другої кляси. Впис нових дітий кождого вівтірка і четверга від год. 5. до 7. вечером.

Родичі! Не забуваймо за рідну мову і науку наших дітий. 65-6,71-2

Шкільний Комітет.

ПАТЕНТИ

Наш патентовий підручник та вразкові знимки вишлемо даром на жаданне. Пишіть по них сейчас. Можете писати до нас по українськи. Справи, відносячіся до патентів, трейд маркс, та продажа патентів, полагоджуємо сейчас.

BRYANT & LOWRY

Registered Patent Attorneys

310 VICTOR BLDG., WASHINGTON, D. C.

Ратуй своє здоровлє!

ВЧАС І СПОСОБОМ, КОТРИЙ УСУВАЄ КОРІНЬ І ПРИЧИНУ СЛАБОСТИ.

ТИМ СПОСОБОМ Є ПРИРОДНА ЦІЛЮЩА МЕТОДА „БЕЗ МЕДИЦИН І НОЖА", ЯКОЇ ПРИДЕРЖУЄСЬ ДР. Й. МЕЛЬНИК.

Новий чудесний інструмент „Нюрокаламетер" по приложеню його до тіла хорого чоловіка викаже Вам, що самі власними очима будете се бачити, де лежить причина Вашої слабости. — Всяку навіть перестарілу хоробу можна побороти і усунути в відповідній часі. Офіс отворений кождого дня від 9-ої рано до 8-ої вечером. В неділі і свята від 10-ої до 1-ої пополудни.

На письменні запити відповідь відворотною почтою.

Dr. Joseph MILLER, D. C., Ph. C.

49 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

ПРОЛЕТАРСЬКИЙ БЕНКЕТ В ПАРИЖІ.

Совітський посол в Парижі, Крассін улаштував з нагоди Нового Року приняттє в палаті, в якій він тепер мешкає, а до недавна ще посол тимчасового, революційного уряду Керенського. Само свято було дуже величаве, але ще кращий був бенкет, який приготовив Крассін своїм гостям.

Парижські часописи розписують про той бенкет дуже широко, додаючи від себе, що на такі приняття в теперішних часах не стати когонебудь.

Стіл, при якому їли гості був пребраний богато в живі цвіти: гвоздики, троянди, та орхідеї, між якими переважав, розуміється, червоний колір. Знатоки кажуть, що самі ті цвіти на убраннє стола мусіли коштувати не менше як десять тисячів французських франків.

На так прибранім столі подано вибагливий обід, що почався „закускою". Закуска, що по російському звичаю подається все перед обідом, складалася з холодних потрав. У Крассіна була та „закуска" дуже обильна, зложена з цілих гір кавяру і великої маси ріжнородних вуджених риб. Після того слідував обід, на який зложилося богато всяких дорогих страв.

В часі бенкету бігала ціла товпа льокаїв убраних в коротенькі штанці та мешти з металевими спряжками, а пані з російського посольства, що брали участь в бенкеті виступили в найдорощих сукнях, які доставили парижські магазини мод.

„Ціле то приняттє Крассіна нічим не уступало давним, знаним з виставности царським приняттям. На всякий випадок не виглядало це зовсім по большовицьки", замічає один французький часопис.

Насувається питання: яка ріжниця для російського чи українського селянина і робітника, що здерті з його семою шкурою тисячі пускає в Парижі не Ізвольскій (бувший царський посол в Парижі) а Крассін? Чим кращий тепер лад в Росії та Україні, коли селянин та пролетар як пухли і гинули з голоду так пухнуть і гинуть а пролетарський посол бенкетує, що аж світ дивується?

УВАГА: Купіть фарму, де можете бути вдоволені під кождим зглядом. Памятайте, що в такім випадку удайтеся до (Kerstner знавця фарм). Має ріжні фарми по приступних цінах.

Фарма 81 акрів, дім 6-кімнат, великі стодоли, 3 коні, 9 коров, 4 ялівки, стадо курий, ріжна машинерія, дуже добра земля і збір. Ціна зі всім $6.200 готівкою $3.000.

Спеціяльна дешевість: 50 акрів близько Флемінгтон за $4000, сплати після умови. Беріть Централ оф Ню Джерзи колію або Лігай Валей. 65-7

KERSTNER,

27 Brown St., Flemington, N. J.

НЕ СУМУЙТЕ, коли терпите на: катар жолудка, кишок, голови, легких, горла, ух або носа, на прищі, веснянки, лишаї, угри, дзьоби, волоссе, лупячуся шкіру на твари, шиї, руках або ногах, на наліг пиянства або куреня тютюну, заживання табаки, на Воло, Солітера, Астму, хронічне Затверджене, маєте сиве волося, або ті випадають Вам, маєте зівялі або висячі груди, желаєте мати буйне або кучеряве волося і т. д., не тратьте надії хоть ті долегливости застарілі. Жадайте Даром Врублевського Пораду і Цінник правдивих гарантованих ліків на всякі хороби, мущин, женщин і дітий. Також потребуємо представителів. Пишіть сейчас до: 48—

D. WRUBLEWSKY & CO., Dept. 18, 178-180 Ave. C., New York City

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ

ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.

КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,

КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ

АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ

Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або писемно зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцелярії нотаріяльної:

T. J. HRYCEY & CO.

329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone: Lombard 25-93

ВСІ ТІ ГАРНІ І ВАРТНІ РІЧИ - - - - - $8.95

ДЕШЕВШІ ЯК ФАБРИЧНІ ЦІНИ - - - - - ЛИШЕ

Погляньте на ілюстрацію на ті всі гарні і цінні Річи, котрі продаємо підчас нашої випродажі по незвичайно НИЗКІЙ ЦІНІ за $8.95. Ви мусілиби в штори заплатити три рази тільки, а ми продаємо іх дешевше як фабричні ціни. Сі Річи ВСІ ЦІННІ і доброї якости та такі самі як на ілюстрації. Подумайте лишень: 1. Мінятуровий з чорного дерева Стінний Годинник. 2. Мужеський Золочений Годинник, новий модель, добрий осередок, держить точний час з охоронною защіпкою щоб не зломалася спружина. Сам сей годинник варта $8.00. Срібний Столовий Сет з 6 ножів, 6 вилок, 6 лижок, 6 лижочок, 1 ніж до масла і 1 лижочка до цукру, кождий сет в гарнім десенню (без бакси). 4. Люлька. 5. Фолдер. 6. Оперові Шкла. 7. Кишенковий Голяк. 8. Машинка до Стриження. 9. Пасок. 10. Позолочуваний Перстень. 11. Патеоскоп з 50 ріжними образками. 12. Ножички вартости $3.00 13 Щітка до голення. 14. Гребінь. 15. Шпилька до краватки. 16. Сцизорик. 17. Спинка до ковнірів. 18. Фонтанове перо вартости $1.50. 19. Автоматичний замок з секретною комбінацією, як у сейфах. 20. Пулярес. 21. Кишенковий Приряд на тулца з 5-ма придатними тульцами. 22. Спинки до маншетів. 23. Ланцушок до зиґарка.

Всі ті річи цінні, пригожі на довгі літа, а 2 або 3 з них варта більше як ціна за всі разом.

НЕ ШЛІТЬ ГРОШИЙ НАПЕРЕД, витніть се оголошення і пришліть враз з 75 ц. на пересилку і опакованне, а $8.95 заплатите почтареви при відборі. Присилайте замовлення сейчас бо випродаж є на короткий час, заким стане товару. (З Мексика і Канади з замовленнем треба прислати і всі гроші.

VARIETY SALES COMPANY,

1723 NORTH KEDZIE AVENUE, Dept. 3019, CHICAGO, ILL.

КОЛИ НЕДУГА ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

— та допроваджує мущин і женщин до розпуки,
— коли звичайні методи не вкорочують терпінь,
— коли гроші видано на дармо,
— коли доктори і медицини не помагають,
— і коли тратиш надію на поворот до здоровля,

ЗАЙДИ ДО "SABO" ЗАКЛАДУ З ПОВНИМ ДОВІРЯМ, А вернеш до здоровля. Прийдіть, узнайте, і другим скажіть.

ЧЕСНІСТЬ І ПОМІЧ ХОРОМУ, ЦЕ НАША РЕКЛЯМА.

"SABO"

HELTH EXTENTION SERVICE

327 E. 9th STREET, NEW YORK, N. Y.

Отворено денно від 9-тої до 9-тої вечер; в неділю від 10—1.

Під зарядом Др. АНДР. БОРАКА і Др. КОРНИЛА САВІЦЬКОГО.

УВАГА: Позамісцеві і інтересуючся з наміром приїзду, зволят повідомити листовно наперед.

ЕКСТРА! — ОФЕРТА ДЛЯ ҐОСПОДИТЬ! — ДАРОМ CUCKOO ГОДИННИК, ЗОЛОТА БРОШКА І СЕТ НА ВОДУ.

ПОДИВЛЯЮЧА ДЕШЕВІСТЬ. (2) Дві найновійшої моди імпортовані фіранки за $4.95 і Cuckoo Годинник даром.

(4) Чотири фіранки лишень $7.95. Cuckoo Годинник, женська волочена брошка з цінним каменем і 6 кавалків сет даром.

СЯ НАДЗВИЧАЙНА ПРОДАЖ ЛИШЕНЬ НА ОДИН МІСЯЦЬ (позаяк в нас є лишень ограничене число товару фіранок, котрі ми предкладаємо публиці. Фіранки артистичного виробу, які зацікавлять кождого. Сі фіранки обведені коронками в горі та френзлями у споді та не одна женщина спитається Вас, де Ви купили сі гарні фіранки. Одна пара на одно вікно, 50 цалів широка, 9 фітів довга, з свіжого матеріялу. Ми не жадаємо гроший згори. Витніть се оголошенне і залучіть 50 ц. на пересилку, а заплатите при відборі. Адрес: **WALTON SALES CO., Dept. 4. 2529 W. WALTON STREET. CHICAGO ILL.**

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустянський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Части І., ІІ. і ІІІ. з 23 кольоровими схемами-шкіцами і документами в додатку. Ціна .... 70 ц.

М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна .... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картина Жерт і Трудів). Ціна 15 ц.
Василь Софронів — БО ВІЙНА ВІЙНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна ...... 10 ц.
Евген воровський — СЕРЕД КУЛЬ І ҐРАНАТ. (Начерки). Ціна ...... 10 ц.
Софія Тобілевич (Карпенко-Кара) — РІДНІ ГОСТІ. (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ...... 10 ц.

Замовлення разом зі залученнєм належитовсти (моні-ордер або марками) слати до:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Аркадій Аверченко.

МОЯ РЕЦЕПТА.

Наслідки моєї ґротески: „Як найти умебльовану кімнату?", показалися скоро. Сьогодня вранці ввійшов до моєї кімнати не застукавши якийсь добродій. Перші його слова були:

— Хай чорт побере всі ваші ради!

— Ідіть ви самі до чорта, дурню! — відповів я з обуреням влізливцеві.

Хотів перейти до наступу, але я схопив демонстраційно за крісло.

Тоді вдарив пястуком у стіл і сказав:

— Жадаю від вас умебльованої кімнати!

— Чи припадково не вистарчила би вам вязнич на келія?

— Чому даєте такі ради своїм читачам? Ви помістили в часописі фейлетон „як найти умебльовану кімнату?"...

— Так. Чи пійшли за моєю радою? Дістали ви умебльовану кімнату?

Осміхнувся іронічно, а потім сказав смутно:

— Чи я дістав? Послухайте... Приїхав я до цього міста тому чотири тижні. Самособою ніде не міг я найти мешкання. Мій приятиль, властитель крамниці з конфекцією, вельми порядний чоловік змилосердився надімною і відступив мені місце під бюрком, при котрім плантили рахунки за закупна. То було моє провізоричне „мешкання".

Бюрко зпереду було виложене дошками, але вони не сягали до самої піддоги. Тому, як пополудні клався я, щоби передріматися трохи, міг я студіювати ніжки купуючих пань, — зайняте дуже займаве головнож, що частенько можна було бачити чарівні ніжки.

Одного пополудня читав я саме незвичайно цікаву кримінальну новелю, як до крамниці ввійшов якийсь чоловік. Купив він щось і в хвилі, як хотів платити, портфель упав йому з руки на долівку. Схилився за портфелем, заглянув під бюрко — і ми пізнали один одного. То був мій старий, добрий приятель, котрого я не бачив уже двадцять літ.

— Щож ти тут робиш? — спитав счудований.

— Читаю чудову історію з пригод Шерлока Голмса— відповів я спокійно.

— Під бюрком?

— Таж не можу лежати на бюрку... то було би невигідне для інтересентів... Одним словом, не можу ніде найти умебльованої кімнати і мусів я тут провізорично розтаборитися.

Витягнув мене, привитався, поцілував і каже:

— Я ніяк не степлю, щоби мої приятелі лежали під столом. Маю щоправда лише одну кімнату, але найдеться в ній місце і для тебе.

Кімната сподобалася мені: була ясна, обширна і дуже приємна. Мала лише одну хибу, а тою хибою — був мій приятель був у ній зайвий.

Мій прятель прийняв мене дуже гостинно, дав їсти, пити а потім розщерився. Розповів мені, що залюбився, що його любка білявка з фризурою а ля Ґарсон, і замужна жінка. Відвідує її тоді, коли чоловік іде до уряду... Що другий день, цебто в понеділок, середу і пятницю.

Найближшого дня — оповідав — була то пятниця, прочитав я в часописі цю ґротеску: „як найти умебльовану кімнату" і постановив собі негайно за вашою радою. Коли мій приятель пійшов собі на „радку", сів до стола і написав до чоловіка тої жінки такий лист:

„Довідайтеся пане, що ви рогач. Коли ви урядуєте в бюрі, у вашої жінки урядує приятель дому. Спішіться мерщій ... візьміть револьвер і застрільте суперника. Зловите чулу пару на гарячому вчинку. Вона невинна... я знаю... він її обмотав і збаламутив.

Приятель."

Вислав я лист післанцем до бюра і ждав, що дальше буде.. Нараз відчиняються двері...

Я зірвався нервово і схопив влізливця за рамена й скрикнув:

— Що ви за небелиці оповідаєте: відчиняються двері... Як то?... Принесли його трупа?

— Але щож знову? Двері відчиняються і до кімнати входить мій приятель з чудовою, ясно-білявою жінкою.

— Не гнівайся, любий Володку — каже до мене — я знаю, що поступаю не по товариськи, але якийсь драб зрадив мене... Чоловік тої пані зловив нас in flagranti і негайно казав на все забиратися з хати своїй жінці а моїй приятельці. Відтепер буде мешкати зі мною, а ти... розумієш добре, троє нас разом не може жити разом. Тому вертай назад до тої крамниці під стіл.

— Так щож хочете від мене? — спитав я того чоловіка, що оповів мені цілу ту історію.

— Ви всьому виною. Ви мусите тепер найти мені умебльовану кімнату, або...

Тому, що зробив грізний рух, а положення для мене робилось критичним, узяв я його ніжно за ковнір, відчипив як найввічливійше двері та викинув його якнайелеґантнійше. Я чув як він скочувався по сходах.

З цього часу постановив я ніколи не давати ніяких порад моїм читачам і читачкам.

Переклав

Михайло Ценівський.

ПОРАДИЛА СВОЇМ ЗНАКОМИМ.

Пані І. М. Кро з Union St., Yakima, Washington, пише:

„Дорогий Пане: — Я попробувала Ваш Болгарський Зільний Чай і люблю його дуже та порадилам своїм знакомим уживати його. Прошу прислати мені ще дві пачки".

Міліони людий уживають Болгарський Зільний Чай. Він помагає на ревматизм, затвердженнє, печінки, нирки і кишкові забурення. Болгарський Зільний Чай, вжитий горячим перед спаннем, ломить остре захолодженнє і хоронить перед Інфлюензою та запаленнєм. Попросіть Вашого аптикаря о Болгарський Зільний Чай. Продається по 35 ц., 75 ц., і $1.25.

Увага: Коли хочете мою велику пятьмісячну Фамілійну Пачку, пришліть $1.25. Адресуйте, H. H. Von Schlick, President, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лищень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 днів перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися довисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи"

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ, образ драматичний в житя народа зі співами в 6 актах (14 осіб) .25 ц.

СЕМЕ НЕ КРАДИ, сумна комедія в однім акті (9 осіб) ....15 ц.

СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб) ......25 ц.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

АНАСТАЗІЯ ПОДОЛЯК, вдова по Андрію, зі села Новоселці-Гнівоси, п. Сянок, просить краянів і знакомих сусідів о поміч. Вже рік як не роблю і не можу дістати роботи; хотілабим поїхати до краю, не маю за що. Прошу моїх приятелів о поміч. Ласкаві жертви слати до **ANASTAZIA PODOLAK, P. O. Box 319, Willimantic, Conn.** 63-8

ПОШУКУЮ Теодора Яшейко, перебував у Bronx, N. Y. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: **ANNA IWANETZ, 507 Bedford Rd., Pleasantville, N. Y.** 65-6

НА ПРОДАЖ меблі з трох кімнат, купуючий може замешкати, рент $15. Продам дешево, бо виїзджаю з міста. Голоситися під ч. **65 MORRIS STREET, JERSEY CITY, N. J.** (одним сходи до гори в ярді). 64-66

Маю кільканайцять добрих бизнесів і правдиво дешевих домів на продаж і взаміну.

WALTER KOSTETSKI

Business and Real Estate Broker,

4309 Germantown Avenue, Philadelphia Pa. 62-71

З друку **„СТЕПОВИЙ ГІСТЬ",** драма в 5 актах Б. Грінченка. Драма вірно представляє повстаннє укр. селян проти Ляхів. Легка до грання, на часі, обовязково повинноси її всюди ставити. Осіб: 4 ж., 10 м., співу мало. Ціна 40 ц. **SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St., New York, N. Y.** 62-65

ЯК ХОЧЕТЕ купити або продати дім, бизнес або фарму; як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних, або залагодити якунебудь правну справу, то прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI, Business and Real Sstate Broker, 4309 Germantown Avenue, Philadelphia, Pa. 44—

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ в добрім положенню. Українець має першенство до купна. Голоситись можна цілий день. Всі інформації можна засягнути в **Січовім Мазари 34 E. 7th St., New York, N. Y.** 65-7

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Українські народні строї і всякого рода инші костюми випожичаю по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу: 24f

Mrs. K. STETZ,

сестра Емілії Угорчак

216 Washington St., Jersey City, N. J.

Telephone: Montgomery 2213.

БЕЗ НОЖА І МЕДЕЦИНИ

можете відзискати здоровлє.

Wm. BORAK, D. C. Ph. C.

628 Humboldt St. cor. Driggs

Brooklyn, N. Y. (Greenpoint)

Щоденно від 2-ї до 8-ї вечер.

Недуги мужчин, женщин і дітий.

Де хорі відзискують здоровлє.

КАТАР МІХУРА

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами.

SAN-Y-KIT

Охоронач для мущин. Дає найбільшу охорону. Велика рурка 35 цнт., Kit (4's) $1.00

У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

Пишіть по циркуляр

Genuine Wm. Rogers Silver Sugar Bowl Only $2.99

Господині! Ось тут Ваша нагода купити правдиву Раджерс Срібну Цукорницю з приманюючим десеньом, містить 2 фунти цукру, також 12 Раджерс Срібних лижок таких, як побачите на повисшім образку, по дуже зниженій ціні. — Сет з масивного матеріялу і буде прикрасою вашого стола на літа. — Продаєсь всюди по 5 долярів, однак в нас, заким стає товару, продаєсь по $2.99 лишень. ПРИШЛІТЬ ЗАМОВЛЕННЄ ДНЕСЬ і залучіть 35 ц. марками на пересилку і опакованнє, а $2.99 заплатите при відборі Цукорнички і 12 лижок. Вдоволеннє ґарантоване або гроші назад. 59,65

WESTERN TRADING COMPANY

2225 W. Chicago Avenue, Dept. 340, Chicago, Ill.

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Ми виробляємо і спроваджуємо всякого рода першої кляси ручно роблені Італійські Гармонії наліпші у світі. Гарантовані на десять літ. Наші ціни низші від других фабрикантів. Інструкції грання даром для купуючих. Пишіть по Даровий катальоґ.

RUATTA SERENELLI & CO., 817 Blue Island Ave., Dept. 105, Chicago, Ill.